

Guvernul împotriva contelui Apponyi.

Ziarul andrassyist »M. Hirap« e informat din izvorul »cel mai competent cu putință« că guvernul, într'un consiliu de miniștri ținut zi ele aceste, a hotărât să nu sprijinească în fața Majestății Sale dorința consiliului universitar de a se crea pe seama farsorului internațional Apponyi o nouă catedră de drept constituțional. Guvernul deci nu va înainta monarhului petiția referitoare a consiliului universitar din Budapesta.

Am greși nespun dacă la baza hotărârei guvernului am căuta mobilul justei aprecieri. Hotărârea îmbracă numai aparența acestui mobil, având în realitate mobilul dușmăniei de interese politice. Nu pentru că Apponyi n'are nici o chemare pentru un rost atât de frumos cum e promovirea învățăturilor despre spiritul imparțial al oricărei constituții, ci pentru că e fruntaș din opoziție — n'a avut parte de sprijinul guvernului. Căci în Ungaria, în această țară a minciunii răsfățate, singura părghia intereselor de șleahță hotărăște în toate împrejurările. Că s'a dat prin hotărârea guvernului o izbitură de picior autonomiei universității pe noi nu poate să ne doară, pentru că noi cunoaștem scara ce duce la catedrele universităților ungurești. E scara aceluiaș sistem politic care strivește orice echitate în aprecierea drepturilor și meritelor. Și dacă sistemul l'a zdobit de data asta pe Apponyi, s'a dat o pedeapsă meritată — deși s'a adus prin ea numai în mod inconștient un serviciu dreptății.

În orice caz dorim ca izbânda contelui Apponyi să se adeverească și să-i fie spre un »mare omen« în răvna lui ridicolă de a acapara premiul Nobel.

Moștenitorul Francisc Ferdinand în Germania. Împăratul Germaniei cu prilejul ultimii vizite din vara trecută la curtea din Viena a invitat pe moștenitorul Francisc Ferdinand la vizitele ce se vor aranja anul acesta și de aici să inspecteze flota din Kiel. Moștenitorul a primit invitația și după cât e informat »Deutsche Tageszeitung« Francisc Ferdinand va folosi acest prilej și pentru a vizita din partea Maj. Sale împăratului pe moștenitorii Germaniei la Potsdam, de unde va pleca apoi deadreptul la Kiel.

Umerii săi albi și goi, tremurau de frig. Lîngheanul de fier se umplea de spumă de săpun, iar de jur în prejur, pe scânduri, cădea ca fulgi de ninsoare.

Și Mălia cânta mereu. Soarele încă nu ajunsese la fereastră, dar cerul se vedea albastru, limpede, ca într'o frumoasă zi de iarnă. Pe coperișuri, umezeala nopții, strălucea ca pene de păuni...

Ciorapul cel rupt, zăcea pe plapuma Chiarinellei. Lîngă el, de o parte și de alta două mînușițe albe și slabe. Și în toate aceste lucruri mici, faptul cel mai mare erau două lacrimi, cari curgeau în jos, încetîșor, pe obrazul acela palid...

Pacea cu naționalitățile.

Sociologul maghiar, Jászi Oszkár, publică în numărul de Duminecă al ziarului »Világ« un articol »Pacea cu naționalitățile«, în care tratează despre minimul pretențiilor naționale ale popoarelor nemaghiare. Reproducem în larg resumat articolul:

Publicistica maghiară tratează conform tradiției cu prilejul sărbătorilor învierii și unele probleme, cari se referă mai mult la viitorul îndepărtat. Între aceste probleme, a căror rezolvire se așteaptă dela generațiile viitoare este și chestia naționalităților, la care trebuie mai ales să ne gândim de câte ori ni-se dă ocazie să ne ridicăm sufletește.

Pentru că unitatea de stat și înaintarea noastră culturală și economică e mai mult iluzorie, până când Austria poate să mobilizeze împotriva noastră, — ca și în 48 — jumătatea popoarelor subjugate, și până când masele văd în ordinea de stat periclitarea intereselor sale. »Unitatea limbii« precum și ordinea actuală de stat se ridică pe vulcanul apăsării neamurilor și claselor și numai surzii n'aud zăngătele îndepărtate ale revoluției. Ce era de prevăzut s'a împlinit: aspirațiile naționalităților apăsate mână tot mai mult țara spre pericolul unei explozii dezastruoase.

Concepția renouată a maghiarilor în chestia de naționaliștii care a căzut jertfă politice de sinecure a claselor istorice redescoperite la nouă viață. Ce adânci și curate sînt principiile politice ale lui Deák și Eötvös! Ei nu voesc numai să asigure dezvoltarea liberă a naționalităților ci și să o ajutore. În acest sens au redactat și răspunsul la mesagiul de tron din 1861. »Voim să nu se facă deosebire între cetățenii acestei țări în ce privește drepturile cetățenești.«

Și într'adevăr legea naționalităților reglementează de stat, cerând ca din neștiința limbii maghiare să nu sufere cetățenii de altă limbă. Referitor la instrucția publică se spune, ca învățămîntul până la cursurile academice să se facă în ținuturile locuite de naționalități în limba lor, iar la școlile ridicate în ținuturi cu mai multe limbi să se înființeze catedre pentru fiecare din ele. Legea asigură mai departe pe seama naționalităților dreptul de a întemeia tot felul de reuniuni culturale și economice. La ocuparea oficiilor, legea spune, că are să se ia în considerare numai capacitatea indivizilor și că naționalitatea n'are să servească spre înlăturarea nemaghiarilor. Ba cei mai mult guvernul se va îngrijii, ca în ținuturile naționalităților judecătorești, funcționarii administrativi precum și președinții să se recruteze din naționalități sau din Maghiari dacă aceștia cunosc perfect limba ținutului.

Feudalizmul reînviat a tras dungă peste această politică. Pactul dela 1867 a aservit țara nobilimii, căreia Tisza Kálmán i-a deschis toate oficiile. Și acești gentry, aceste creaturi hibride au asaltat cu predilecție comitatul, dela a cărui conducere a înlăturat intraducerea unei ideologii patriotice. »Dușmanul comun«, »pericolul naționalităților«, »dacoromanismul«, »panslavismul« și alte forme ideologice le-au asigurat existența, mărindu-le antipatia și disprețul față de poporul în mijlocul căruia trăiau.

De odată cu acest curent s'a ivit unul altul, pornit din aceleaș interese. Partidul 67-ist, periclitat în existența sa de partidul kossuthist, cu pretențiile de drept public, s'a folosit de fantoma naționalităților, ca să-și menție pute-

rea. Argumentarea a fost ridicolă dar a fost crezută. Față de naționalități Ungurii se pot apăra numai cu ajutorul Austriei.

Rezultatul acestor porniri a fost, prefacerea autonomiei comitatense într'un organ de apărare a naționalităților: în școli nu se câștigă cunoștinți, ci se învață cuvinte și cântări ungurești; niziunile culturale ale naționalităților nu sînt apărate de stat, ci sînt persecutate, iar oficiile sînt ocupate de Maghiari.

E clar pentru orice om luminat și de bună credință, că politica aceasta va da roade otrăvite: ura contra Ungurilor și stagnarea culturală. Am plătit scump atît rezultatele aparente ale maghiarizării cu forța cît și excluderea din organismul statului a claselor naționaliste de mijloc: poporul nu s'a cultivat nici în limba ungurească nici în limba lui; stăpînirea străină, teroristă și hrăpărețea dela comitat, a trezit în sufletul poporului simțămîntul nedreptății și maghiarizării, iar o mare parte a clasei naționaliste de mijloc, împiedecată în dezvoltarea ei morală a căzut s'au într'o apatie dușmănoasă, care hrănește visuri aventuroase sau condusă de principii naționaliste stă departe de tendințele politice și culturale superioare. Și rezultatul e că aproape jumătate țară se străină în serie, fără nădejdi și fără prieteni, trănind în peris, fără dueliile democrației ungurești ci așteptând exclusiv dela absolutismul Vienei o schimbare a mașterii sale sorți.

Cu toate că n'ar trebui decât să rupă cu egoistele interese de clasă și cu încăpăținarea oarbă a maghiarizării cu forța, ca această disarmonie sufletească să fie înlocuită cu pacea și duhul buneînțelegerii. N'ar trebui decât să fie înfăptuit principiul fundamental al politicii naționaliste sociale, care e următorul: Să se recunoască un program minimal și comun naționalist care e comun în toată lumea pentru chestiile naționaliste și că fără rezolvarea acestor chestiuni naționaliste nu se poate realiza următorul: poporului îi trebuie școli bune, administrație bună și legislație dreaptă. Iar școli bune, administrație și legislație bună nu sînt decât de un singur fel și care pentru popor e de mai mare însemnătate decât orice instituție telnică la perfecție și care pe scurt se poate defini astfel: școala bună, administrația și legislația dreaptă nu poate fi decât aceea care se dă poporului în limba sa. Orice altă școală, administrație și legislație, fie ea prelucrat chiar după cel mai modern calapod și neîntrecută ca spirit modern, dar fără să lucreze în acelaș senz. e defectuoasă, rea și neacceptabilă. A doua concepție care e deasemenea rădăcina oricărei chestii naționaliste e faptul că fiecare naționalitate are dreptul indiscutabil, ca toate forțele culturale acumulate în sufletul ei, fie limbă, tradiții și artă să și-le poată cultiva după gustul și felul propriu. Aceasta numesc eu minimul de existență a tendințelor naționaliste din programul minimal și totodată nu trebuie să mai adaug că acest program naționalist minimal corespunde întru toate programului socialist minimal. Între aceste două nu-i nici o deosebire. Căci nici o concepție politică sau economică superioară, nici o fluctuație a ideilor din occident — fie francmasonie sau socialism — nu poate să-și facă drum, cîtă vreme acest program naționalist minimal nu e înfăptuit. Fără de acesta nu poate fi vorba de pacea cu naționalitățile. Fără acest minim de existență orice încercări de pace de pînă aci nu sînt decât simple manevre electorale sau afișări speculative pentru a face front în fața unor anumiți protectori priincieri.

— Premiat mai de multe ori. —

BOROLINUL

leacul miraculos de casă alui

— Dr. Borovszky —

se vinde deja și în comitatul nostru. — Efectul și puterea acestui mijloc de casă este neîntrecut la bronhiță, boale de nervi și musculare, dureri de cap și dinți precum și la toate boalele obvenite din răceală, ca reumă, podagră, ischias, dureri în oase, aprinderi musculare și amortire, în fine la dejerături și la înțetarea rănilor provenite din arsuri. — Desinfector și mijloc excelent pentru scutirea corpului. Preparării: Dr. Borovszky R. medic și Borovszky K., Budapest, II., Főutca No 77c. Se capătă în sticle de 1-20, 2- și 2-50 cor. în Arad la farmaciile Földes Kelemen, Kárpáti János, Vojtek și Weisz și la farmacia Őrs Rezső în Pâncota.

Toate acestea însă nu împiedică adevărata democrație să se ocupe de pe acum de marea chestiune a progresului nostru în viitor, de cea mai de seamă piedecă a parlamentului votului universal. De s'ar ocupa numai cu această chestiune cât mai mulți oameni luminați cu suflete neprihănite și dornice de dreptate.

Aromânii*).

Câtă vreme Românii din Nord au un nume de mult stabilit și identic cu numele ce și l-au dat ei înșiși, Românii din sud au o mulțime de nume, dintre cari unele foarte jignitoare.

Până la invazia slavă a eu numele de *Moesieni, Beseni, Daci*. După invazie: *Vlahi, Balachi Maurovlahi* ș. a. Grecii de azi îi numesc *Vlahi și Cufovlahi* (Valahi schiopi). Slavii de azi îi numesc *Țintari*; Turcii *Olah și Ulah*; Germanii *Cufovlahi și Țintari*; Dr. Weigand *Aromâni*.

Românii înșiși se numesc *Armâni*; Farșeroșii și Muzakariii *Rmâni, Rumâni*; Megleno-Românii — *Vlași*. Pe lângă aceste găsim și multe alte numiri luate dela ținuturile locuite de ei: *Voscopoli, Gramoșteni, Albano-Vlahi, Farșeroși* etc.

Ținuturile locuite azi de Românii din sud numai în parte sunt identice cu ținuturile locuite de ei în evul mediu. Invazia slavă și alte momente au pricinuit o însemnată dislocare.

Astăzi ținuturile locuite de ei sunt foarte reduse.

În *Turcia* locuiesc în mase mai compacte în vălăetelul *Ianina, Scutari, Monastir, Cossowo Salonic*.

În *Grecia* ținuturile dela *Pind* până la *Misene* locuiesc Români și în orașele *Theba, Livadia și Atena*.

În *Serbia* trăiesc de asemena mulți Români. În număr de câteva mii îi găsim în *Belgrad și Niș* (în acest oraș un suburbu e numit „suburbu valah“).

În *Bulgaria* mai există câteva rămășițe în *Balcani*.

În *Bosnia și Herțegovina* numărul Românilor e mic de tot.

A da cifre exacte în ce privește numărul Aromânilor e aproape cu neputință. Statistica turcească, împreună cu încasarea impozitelor, soțeste numai contribuabilii, numai capi familiilor. De altă parte până la 1905 nu cunoștea decât Ortodoxii bulgari și greci. Aromâni n'au existat pentru această statistică până la 10/23 Mai 1905 când prin o iradea și Aromânii au fost recunoscuți ca naționalitate separată.

În ce privește statisticile Grecilor, Slavilor (Bulgari și Slavi) și chiar ale Românilor, ele în mare parte se întemeiază pe constatări puțin controlabile.

Chiar pentru un străin imparțial care ar călători prin *Turcia*, e aproape cu neputință să ne dea o statistică exactă, după limba maternă, fiindcă în multe părți — cum spre pildă în *Macedonia* — aproape toți băbății vorbesc în afară de limba lor maternă și una sau două alt limbi. Numai în familie se vorbește — mulțumită femeilor — exclusiv limba maternă.

De altă parte nu te poți întemeia nici chiar pe declarațiile proprii ale locuitorilor, deoarece aceste declarații de multeori sunt determinate de ame-

nințări cu gloanțe sau interese egoiste. Numai după ce se va restabili pacea și liniștea în *Balcani* se va înv. dera că Grecii într'adevăr sunt acolo față de celelalte popoare în mare minoritate.

În ce privește Aromânii, cei mai mulți dintre ei sunt — azi! — Greci-români, adică credincioși limbii bisericești paleo-grecești.

Lăsăm să urmeze aici câteva tablouri statistice făcute despre Aromâni de deosebite neamuri.

În statisticile grecești numărul Aromânilor variază dela 100 mii până la 600.000.

În statisticile slave dela 300 de mii până la 800.000.

Statisticile franceze, engleze și italiene prezintă aceleași diferențe mari.

Dr. Weigand spune că numărul lor e 373.500 (163.500 în *Turcia* 150.000 în *Serbia* și 60.000 în *Bulgaria*).

Generalul von der Goltz-Pașa spune că numărul lor trece peste 800.000.

Nici statisticile românești nu sunt exacte și hotărâte.

După *Bolintineanu* (Cățătorii la Români din *Macedonia* și muntele *Atos*) numărul lor e 1.200.000. După *I. Nenitescu* (Dela Români din *Turcia* europeană): 863.000.

Vasile Diamandi profesor la școala comercială aromânească, care în repetite rânduri a făcut călătorii în ținuturile aromânești, prezintă statistica următoare:

In <i>Turcia</i> europeană	570.970
In <i>Grecia</i> (cu <i>Thesalia</i>)	460.000
In alte ținuturi	150.000
Total	1.180.970

Mai mult crezământ merită în-a statisticile funcționarilor superiori dela școlile aromânești cari

Activitatea extrașcolară a învățătorilor noștri*).

De Dr. Onisifor Ghibu.

III.

A doua categorie de opere cari trebuiesc săvârșite în interesul educației populare, în afară de școală, sânt:

b) Operele postșcolare. „Operele postșcolare se interesează în primul rând dacă sânt tineri cari n'au învățat de loc sau n'au învățat tot ce trebuia să învețe în școala primară? În vederea acestora se instituesc cursurile de adolescenți și de adulți.

„A doua întrebare a activității postșcolare este următoarea: cei cari au absolvit școala primară, cât rețin din cunoștințele dobândite? Anchetă cari s'au făcut în deosebite țări au arătat, că aceste cunoștințe se uită în mare parte, ba sunt la poporul nostru sute și mii de cazuri când absolvenții de școală primară uită cu totul și să scrie și să cetească.

Educațiunea postșcolară se interesează în al treilea rând de aceia cari au terminat școala primară și n'au uitat cele învățate.²⁾

În serviciul educațiunei postșcolare stau trei grupe de instituțiuni:

I. Instituții cari înlesnesc cetirea de cărți, adică biblioteci populare. Aici socotim bibliotecile parohiale și bibliotecile agenturilor „Asociațiunii“. Un mare lucru vrea să reali-

* Fragment din „Cercetări privitoare la situația învățământului nostru primar și la educația populară“, Sibiu, 1911. De vânzare la librăria „Tribunii“. Preț 1 cor.

¹⁾ Gh. Adamescu n. c. pg. 109.

²⁾ Idem, Ibidem.

zeze în direcția aceasta „Asociațiunea“ prin biblioteca ei populară, care pune la dispoziția tuturor membrilor ei ajutători 11 broșuri pe an gratis. În chipul acesta se poate ajunge, călătoria noastră nici să nu mai aibă în viitor mare nevoie de biblioteci publice, căci fiecare e în stare a-și crea din cărțile populare „Asociațiunii“ câte o bibliotecă privată, care să o lase apoi la copii. Aici revine un mare rol învățătorilor noștri: să-i câștige pe toți tărani cari știu ceti, printre membrii ajutători ai „Asociației“, să-i învețe cum se cetească cu înțeles și cu folos cărțile pe cari primesc dela această instituție, și să-i facă să păstreze cu scumpătate cărțile acestea, pentru a le lăsa moștenire din tată în fiu.

Tot în cadrele „Asociațiunii“ se mai pot organiza case de cetire sau casine pentru popor, unde să se poată ceti și cărți și gazete și unde să se poată ținea și conferințe.

II. Instituții cari organizează „cursuri și conferințe“, sau așa numitele cursuri de adulți cari la noi sunt în deplină păragină. Mai acum vre-o trei ani s'a discutat cu mult interes această chestiune dar, cu toate că m'au pus și premii pe seama celor ce se vor distinge, nu s'au găsit decât foarte puțini, cari s'au angajat să facă astfel de cursuri, cu toate că munca li-ar fi fost ușurată prin Abecedarul dlui Ioan Bota. (Sibiu, 1910).

Cursurile pentru adulți pot fi cursuri de reviziune (pentru analfabeți), cursuri de reviziune (pentru absolvenții școlii primare cari vreau să-și reîmprospăteze cunoștințele din școala primară pe cari le-au uitat, și să-și îmbogățească), și 3 cursuri tehnice sau speciale. La noi sub cursuri de adulți s'au înțeles până acuma numai cursurile de reviziune, în cari adecă avea să se repare ceea ce adulții au neglijat în timpul când ar fi trebuit să cerceteze școala. Cursuri de reviziune și cursuri speciale nu s'au ținut nicăiri, căci conferințele sau șezătorile populare nu sunt identice cu nici unul din acestea. Cursurile au o legătură între sine și sunt făcute de aceeași persoană, câtă vreme conferințele n'au nimeni altă țintă și pot fi ținute de diferite

La noi e un vast teren de muncă pe toate aceste trei terene. Avem o mulțime de analfabeți, cari din cauza necunoașterii tiparului nu-și pot câștiga nici cunoștințe despre ce se petrece în lume (gazete), nici despre trecutului lor, nici despre felul cum și-ar putea întocmi mai ușor viața, și nu pot nici să se apropie de Dumnezeu prin cetirea cărților de rugăciune și a Bibliei. Ce teren admirabil pentru un învățător în adevăratul înțeles al cuvântului! Răspătă unui astfel de învățător nu e numai de ordin moral, ci ea poate să aflu și răspătă materială dela „Asociațiune“ sau dela Consistor.

Cursurile de reviziune, cari la noi sânt cu totul necunoscute, ar trebui să fie de două feluri: pentru adolescenții dela 15—24 de ani, și pentru adulți dela 24 de ani în sus. Pentru cei dintâi ele sânt absolut necesare, fiindcă altfel tinerii pe de o parte uită tot ce au învățat în școală, pe de alta, în lipsa unei ocupații nobile, se dedeau în vârsta cea mai critică a vieții, la lucruri ușurative pe cari o să le regrete mai târziu, când, vai, o să fie însă prea târziu, Cursurile acestea, cari se pot și ele organiza în cadrele Asociațiunii, pot fi un punct din programul unor societăți ale tineretului, — societăți deosebite după sex. Ele se pot extinde asupra tuturor materiilor de învățământ din școala primară, pe cari le pot lărgi și adânci. Ele pot fi întovărășite și de lecturi de gazete și de cărți potrivite, și dată fiind atmosfera de intimitate care domnește aici în o măsură cu mult mai mare decât în școala primară, e de presupus că ele vor putea face în o măsură mai mare pe tineri să îndrăgească cartea, să o socotească ca pe un prieten nedespărțit, gata totdeauna să-l povățuiască, să-l distreze și să-l înalțe sufletește. Altcum, dacă țaranul n'a îndrăgit cartea, ce folos de tot chinul lui de 6—8 ani de zile?

În cursurile de reviziune pentru adulți se pot lua materii ca, economia, aritmetica, istoria și geografia, pe lângă lecturi și pe lângă cântări, dacă în sat nu există o societate anume pentru cântări. Serile de iarnă

* Vezi „Die Südrumänen der Türkei und der angrenzenden Länder“, de Victor Lazăr.

Câteva cuvinte asupra boalelor secrete!

E trist, — dar în realitate adevărat că în vremea de azi e bătătoare la ochi mulțimea acelor oameni, a căror sânge și sucuri trupești sunt atrofiate și cari în urma ușurinței din tinerețe și prin deprinderi rele și-au sdruncinat sistemul nervos și puterea spirituală. **E timpul suprem ca acestei stări îngrozitoare să se pună capăt.** Trebuie să fie cineva care să dea tinerimei deslușiri binevoitoare, sincere și amănunțite în tot ce privește viața sexuală — trebuie să fie cineva căruia oamenii să și încredințeze fără teamă, fără șfială și cu încredere necazurile lor secrete. Dar nu e în deajuns însă a destăinui aceste necazuri ori și cui, ci trebuie să ne adresăm unui astfel de medic specialist, conștiințios, care știe să dea asupra vieții sfaturi bune sexuale și știe a ajuta și morburilor ce deja eventual există, atunci apoi va înceta existența boalelor secrete.

De o chemare atât de măreață și pentru acest scop e institutul renumit în toată țara al **Dr-ului PALOCZ, medic de spital, specialist (Budapesta IV. Muzeum Körut 13. unde pe lângă discreția cea mai strictă, primește ori cine (atât bărbații cât și femeile) deslușiri asupra vieții sexuale, unde sângele și sucurile trupești ale bolnavului se curăță, nervii i-se întăresc, tot organismul i-se eliberează de materiile de boală, chinurile sufletești i-se liniștesc.**

Fără conturbarea ocupațiilor zilnice **dr. PALOCZ** vindecă deja de ani de zile repede și radical cu **metodul său propriu de vindecare**, chiar și cazurile cele mai neglese, ranele sifilice boalele de țevă, bășică, nervi și sira spinării, începuturile de confuzie a minții, urmările onaniei și ale sifilisului, erecțiunile de spaimă, slăbirea puterii bărbătești (impotența), vătămurile, boalele de sânge, de piele și toate boalele organelor sexuale femeiești. **Pentru femei e sală de așteptare separată și esire separată.** În ceea ce privește cura, depărtarea nu este piedică, căci dacă cineva, din orice cauză, n'ar putea veni în persoană, atunci i-se va da răspuns amănunțit foarte discret prin scrisoare (în epistolă e de ajuns a se înălțura numai marca de răspuns). **Limba română se vorbește perfect.** După încheierea curei, epistolele se ard, ori la dorință se retrimite fiecare. Institutul se îngrijește și de medicamente speciale. Vizitele se primesc începând de la 10 ore a. m. și până la 5 ore p. m. (Duminea până la 12 ore a. m. **Tratament și cu serumul Ehrlich 606.** Adresa: **Dr. PALOCZ, medic de spital, specialist în Budapesta, dela 1 Noemvre IV., Muzeum-körut 13.**

ANUNȚ.

Intr'o cancelarie advocațională din Arad **afilă aplicare momentan**

un candidat de avocat

cu practică. A se adresa la administrația ziarului »Tribuna«, Arad.

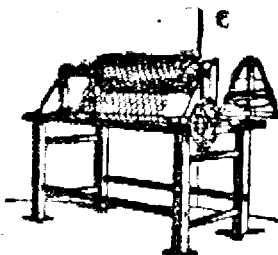
În atenția proprietarilor de pomi.

Ofer altoi nobile de pruni bosniace, anume „**Balkanska Carica**“ (împărăteasa din Balcan) și „**Kraljica Bosne**“ (Regina Bosniei.)

Altoile de doi trei ani cu coroană frumoasă sânt de cel mai bun soi al prunilor cunoscuți până acum. Fructele proaspete sânt foarte mari extraordinar de dulci și gustoase, se coc pe la sfârșitul lui August și sânt potrivite ca fructe pentru masă și uscate, ori pentru pregătirea marmeladei sau a rachiului.

Prunele mele nu sufer de păgubitoarea boală de frunze *Polystigma rubrum* cum se întâmplă la prunele obișnuite la cari de multe ori cade frunza în mijlocul verii și rodul suferă simțitor. Prunii mei au fost premiați în repetite rânduri cu premiul întâi din partea guvernului Bosniei și Herțegovinei, cu medalie de aur la expoziția milenară din Budapesta din 1896, la expoziția din Viena în 1897 cu medalie de argint la expoziția universală din 1900 la Paris și cu medalie de aur, la prima expoziție agrară din Bosnia și Herțegovina la Sarajevo în 1910. Pentru calitatea altoitor mei de pruni primesc cea mai extremă garanție.

Sava T. Kojdič, mare proprietar în Brčka, (Bosnia),

Cele mai excelente instrumente pentru săparea de :

fântâni arteziene

le pregătește și expediază

VÁRADY LÁSZLÓ

fabrică de instrumente în

H.-M.-Vásárhely, VI. Ferenz-utca

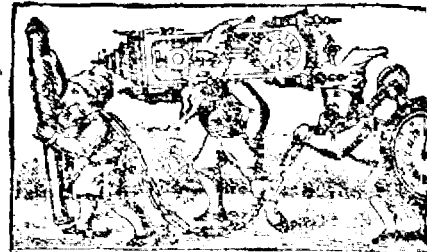
Nu trebuiesc anteprenori; domeniile, comunele, singuraticii: singuri pot face săparea cu instrumentele sale.

PRIMLUCRĂTOR MIJLOCEȘTE.

Recomandă și mașini pentru impletitul de sârmă.

Catalog de prețuri gratuit și franco.

PEMIAT LA ȘASĂ EXPOZIȚII.

Florenthál Vilm

ciasornicar și giuvaergiu

Segesvár, Beyergasse No

Depozit bogat în totfelul de

ciasornice de aur și arg
precum și **ciasornice de n**
și **nickel.**

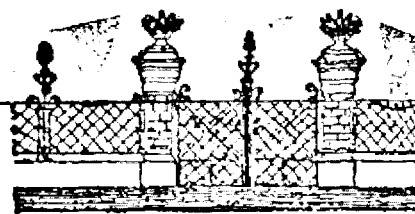
Articlii de argint de Chin
Ochelari și zwickeri de Rathe
Reparaturile se eșecută solid și p

Klein István

Pima fabrică cu instalație electrică de impletituri de sîrmă, coarde (drațe) de oțel pentru paturi și să

= Szeged, Kelemen-u. 4

Telefon No 242. — Fondat în anul

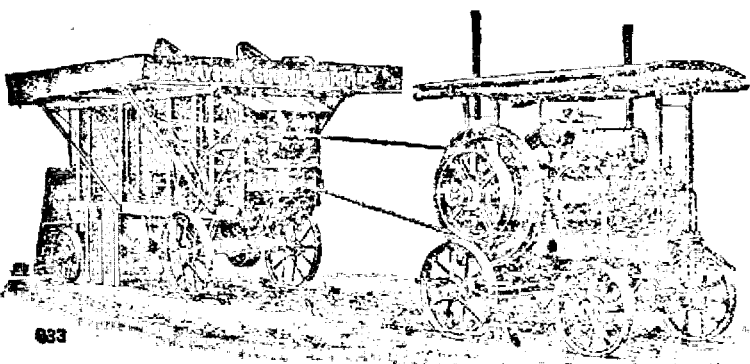

1 m. de sîrmă pentru
dela 30 fileri în sus.

Fabricatele sale în privința durabilității execuțiunii bune, concurează cu orice cate de acest soi. — Serviciu cons

: Prețurile sale sunt cele mai ieft

Cu prospecte și cu catalog de prețuri la dorință servește gratuit. Să fiți atenți la

Agentura fabricii de mașini agricole:

Clayton & Suttleworth Ltd.

Motoare cu olei brut.

Tulumbe cu motor cu gaz.

Motoare cu benzină

Oleiuri de uns.

Mare depozit
în **CLUJ.**

Inspecția ingine-
rului gratuit.

Anteprișa agricolă comercială ardeleană
Mr. Oliver Osztián & Comp.
Cluj (Koložsvár), Ferenc József-ut Nr. 31.
Telegramadr.: Coloniale Koložsvár.

Telefon interurban No. 934.

Articole
specialitate

Cereți prospecturi.

Câteva cuvinte asupra boalelor secrete!

E trist, — dar în realitate adevărat că în vremea de azi e bătătoare la ochi mulțimea acelor oameni, a căror sânge și sucuri trupesti sunt atrofiate și cari în urma ușurinței din tinerețe și prin deprinderi rele și-au sdruncinat sistemul nervos și puterea spirituală. E timpul suprem ca acestel stări îngrozitoare să se pună capăt. Trebuie să fie cineva care să dea tinerimei deslușiri binevoitoare, sincere și amănunțite în tot ce privește viața sexuală — trebuie să fie cineva căruia oamenii să și încredințeze fără teamă, fără sfială și cu încredere necazurile lor secrete. Dar nu e în deajuns însă a destăinui aceste necazuri ori și cui, ci trebuie să ne adresăm unui astfel de medic specialist, conștiințios, care știe să dea asupra vieții sfaturi bune sexuale și știe a ajuta și morburilor ce deja eventual există, atunci apoi va înceta existența boalelor secrete.

De o chemare atât de măreață și pentru acest scop e institutul renumit în toată țara al Dr.-ului PALOCZ, medic de spital, specialist (Budapesta IV. Muzeum Körut 13. unde pe lângă discreția cea mai strictă, primește ori cine (atât bărbații cât și femeile) deslușiri asupra vieții sexuale, unde sângele și sucurile trupesti ale bolnavului se curăță, nervii i-se întăresc, tot organismul i-se eliberează de materiile de boală, chinurile sufletești i-se liniștesc.

Fără conturbarea ocupațiilor zilnice dr. PALOCZ vindecă deja de ani de zile repede și radical cu metodu său propriu de vindecare, chiar și cazurile cele mai neglese, ranele sifilice boalele de țevă, băsică, nervi și șira spinării, începuturile de confusie a minții, urmările onaniei și ale sifilisului, erecțiunile de spaimă, slăbirea puterii bărbătești (impotența), vătămurile, boalele de sânge, de piele și toate boalele organelor sexuale femeiești. Pentru femei e sală de așteptare separată și esire separată. În ceea ce privește cura, depărtarea nu este piedică, căci dacă cineva, din orice cauză, n'ar putea veni în persoană, atunci i-se va da răspuns amănunțit foarte discret prin scrisoare (în epistolă e de ajuns a se înlătura numai marca de răspuns). Limba română se vorbește perfect. După încheierea curei, epistolele se ard, ori la dorință se retrimit ficăruia. Institutul se îngrijește și de medicamente speciale. Vizitele se primesc începând dela 10 ore a. m. și până la 5 ore p. m. (Duminica până la 12 ore a. m.

Tratament și cu serumul Ehrlich 606.
Adresa: Dr. PALOCZ, medic de spital, specialist în Budapesta, dela 1 Noemvre IV., Muzeum-körut 13.

KLINGE ANTAL

pictor bisericesc și de icoane sfinte în Nagyvárad, Szent János-u. 11.

Pregătește gratis tot felul de planuri pentru iconostase și plafoane bisericești.

Ține în depozit cruci mari pentru drumuri de țară și dulcie.

MAGAZIN DE MOBILE

Joan Réthi

simplar artistic pentru edificii și mobile, în Sibiu — N.-szeben, Elisabetg. 20.

Primesc ori-ce lucrări pentru aranjamente de școale, biserici, magazine, birouri și locuințe, deasemenea pentru clădiri, lucrări în cel mai modern stil, pe lângă livrare promptă prețuri moderate și din material uscat. Desemne și proiecte fac grabnic și gratuit.

SCULPTOR

și PIETRAR.

SZATMÁRI KŐIPÁRGYÁR

— HARKANYI EDE —
sculptor și pietrar în
— SZATMÁR-NÉMETHI. —

Lucrări: Sculptură și monumente, altare amvoane, grilaje, bazine, statue, rugi, cruci, pietre pentru mormânt, etc. etc.

Clasa arhitectonică: Canouri, mauzolee, poduri, — — scări balustrade, pavagii ș. a. — —

Clasa de morărit. Pietre de moară franceze, rijniți — — pentru sămânță și sare, tocile etc. — —

Numai lucrări de gust și execuție specială, pe lângă — — prețurile cele mai convenabile. — —

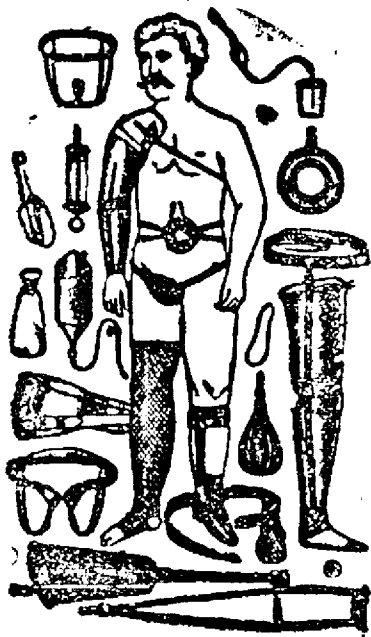
Se fac gratuit desene, rezervându-se dreptul de proprietate. — Vă rog să fiți atenți la firmă. —

BANCA NAȚIONALĂ A ROMÂNIEI.

SITUAȚIUNE SUMARĂ.

1910.		1911.	
1 Mai		23 Aprilie.	30 Aprilie.
ACTIV			
127 824 815	89 872 135 Rezerva metalică aur	122 761 318	171 420 738
	37 952 680 » trate aur	50 843 000	173 604 318
1 768 077	Argint și diverse monete		1 414 841
63 365 277	Portofoliu român și străin		93 297 107
27 393 797	*) Impr. pe ef. publice	10 446 000	101 807 236
	» In cont curent	11 861 069	23 005 591
11 999 867	Efectele capitalului social		22 307 069
14 798 943	Efectele fondului de rezervă		11 999 789
3 116 121	» » amort. imob. și mașin. de imprim.		17 885 442
6 001 308	Imobile		4 285 121
712 198	Mobilier și mașini de imprimerie		6 021 394
686 527	Cheltuieli de administrațiune		6 021 993
105 844 725	Depozite libere		736 022
39 503 526	Conturi de valori		720 268
39 743 068	Conturi curente.		112 634 715
442 757 258			111 270 261
			17 104 563
			64 714 021
			55 205 704
			525 239 612
			526 047 157
PASIV			
12 000 000	Capital	12 000 000	12 000 000
28 352 686	Fond de rezervă	30 235 189	30 359 907
4 180 436	Fondul amort. imobili. mobil. și mașin. imprim.	4 453 934	4 461 614
257 289 530	Bilete de bancă în circulațiune	338 606 030	340 383 163
1 392 424	Dobânzi și beneficii diverse	1 378 476	1 470 583
105 844 725	Depozit de retras	112 634 715	111 270 260
33 697 457	Conturi diverse, sold	25 931 808	26 101 993
442 757 258		525 239 612	526 047 517

Scomptul 5%
*) Dobânda 5 1/2%

HALÁSZ P. JÁNOS

atelier pentru bandage chirurgicale

BUDAPEST IX, Üllői u. 5

unde se află cu prețurile cele mai convenabile și brevetate

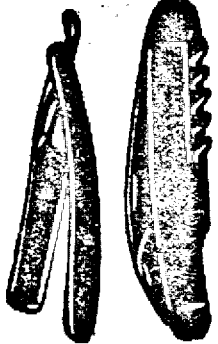
Suspensorii, bandage pentru burtă, picioare și mâni artificiale, ciorapi de cauciuc, benzi pentru îndreptarea staturii (gradehalter), mașini pentru umblat și sprijinit, precum și tot felul de articole necesare pentru îngrijirea bolnavilor, preparative de fabricație engleză și americană, irigatoare și injectoare. — — —

Grijiți de adresă.

Szighety Sándor

atelier de cuțite și točilărie artistică
Budapesta, VII., Strada Akácza No 64.
Colțul Străzii Király.

Se recomandă pentru **ascuțirea și repararea** de foarfeci, cuțite, brice și tesacuri de bucătărie în condiții ireproșabile și pr. conv.

Mare depozit de unelte și utensilii pentru barbieri, ca foarfeci, brice și curele de ascuțit etc. etc. precum și cuțite de buzunar ș. a.

Pentru barbieri se ascuț două briciuri gratuit dacă trimite 12 deodată
Comandele se execută prompt și conștiințios.

CANARINI

■ Cele mai frumoase cântărețe moderne ce cântă zina și la lumină. Cântăreață tină 4, 5 fl. de 1 an 5, 6, 8, 10 fl. Renumitele canarine Seifert și verzi dela 10 fl. în sus.

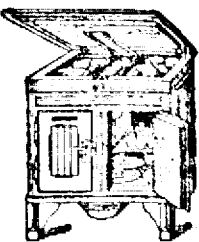
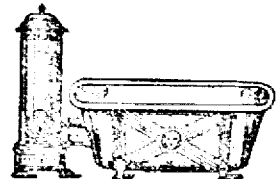
Onătoare 1, 2, 3 și 4 fl., după soia. Catalog de prețuri despre papagal, pasări transmarine mămuțe și câini de soia se capătă înainte trimițând 20 fl. Pentru ajungerea comenzilor la loc în viață se garantează. — Comandele se pot face la

DIÓSZEGHY és Társa,
Oradea-mare-Nagyvárad.

Cea mai mare prăvălie de animale din Ungaria.

Dulapuri de gheață, vane de scaldat

provăzute cu cuptor de încălzit.

Vane de legănat, de șezut și pentru copii precum și orice articole igienice în execuție solidă se află în asortiment bogat, pelângă prețuri convenabile. Tofelul de lucrări de tinichea pentru clădiri, apaducte cu gaz aerian, instalații electrice.

H. M. WOLLNER, Budapest V., Arany János-utca 22/II. (Colțul Bálvány u.)
Telefon 36-63. Catalog gratis și franco.

Expoziție permanentă

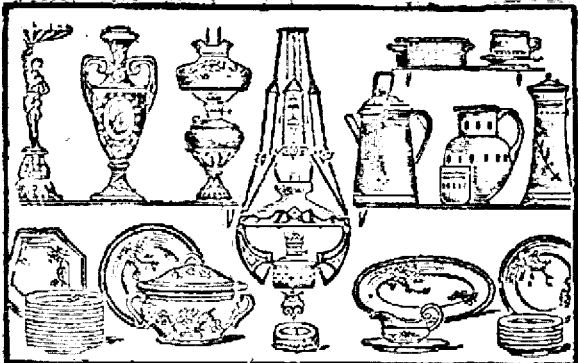
în localurile firmei

JOSIF JIKELI

din SIBIU

STRADA CISNĂDIEI No 47.

Vizitatorul nu e obligat să cumpere.

Consemnarea mărfurilor expuse:

Sticlă, porcelan, obiecte de bucătărie.

Instalație completă de bucătărie în diferite prețuri.

Cadouri de argint, nichel și aramă.

Obiecte decorative.

Ceasornice, articole de toaletă, de voiaj, pentru turiști și manevre (aluminium).

Amintiri din Sibiu.

Noutăți sosesc necontenit.

Prețuri ieftine.

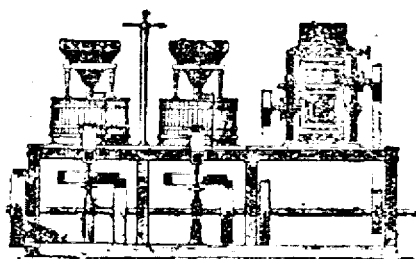
Obiecte de oțel englezesc și Solingen, tacă-muri.

Scule bisericesti: catalog gratis.

Cadre p. tablouri și finitoare de fotografii.

Corpur moderne pentru luminat.

Garnituri pentru spălat, mese de spălat, băi, cornise, mobile de fer.

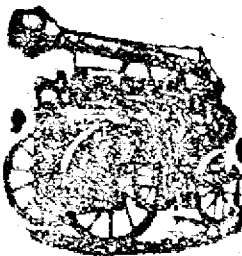
Ofere

motoare cu benzin și olei brut, locomobile motoare absorbitoare de gazuri. Mașini motoare cu benzin automobile pentru arat și îmblățit. Primește toffelul de montări pentru mașini, mașini cu aburi, stabilimente industriale și încălzirea cu aburi, precum și executarea a toffelul de aliaje de fier și metale

montarea deplină a morilor

precum și reparări în bransa aceasta.

Garanță deplină, serviciu prompt, prețuri ieftine.

KÁLNAI S

fabrică de motoare și turnătorie de fier

în Murăș-Oșorhei-Marosvásárhely

Institut de pictură bisericească în Sighetul-Maramureșului.
(Templomfestészeti Müintézet, Máramarosszigeten).

Cancelaria: Piața Erzsébet-fő tér No. 11, ușa 18.

■ ■ Ne angajăm pentru pictarea în stil modern și foarte artistic a internelor bisericilor, icoane pe cerime, fresco, icoane pe altar, altare construite de iconostase, auritură, pictarea icoanelor de iconostas, crucifixe, icoane la încrucișarea drumurilor, pictarea icoanelor sfinte și a orice soiuri de icoane bisericești.

Renovăm foarte frumos iconostase și altare vechi, iar pictarea, abducerea cu marmoră și auritura lor o executăm cu cea mai mare artă și cu prețuri convenabile, — parohiilor mai sărace eventual și pe lângă plățirea în rate.

■ ■ Examinarea bisericilor, măsurarea, înțelegerea mai amănunțită — la fața locului o facem gratis, cu planuri și prospecte servim cu plăcere.

Schuster Ferencz

măsar pentru zidiri și mobile în
Temesvár-Erzsébetváros, Korona-u. 18.

Execută după planuri proprii sau străine

mobile

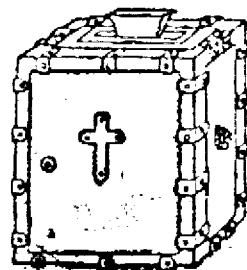
pentru dormitoare, prânzitoare și saloane precum și aranjamente pentru cancelarii și prăvălii cu prețuri moderate.

A. SCHLEZACK

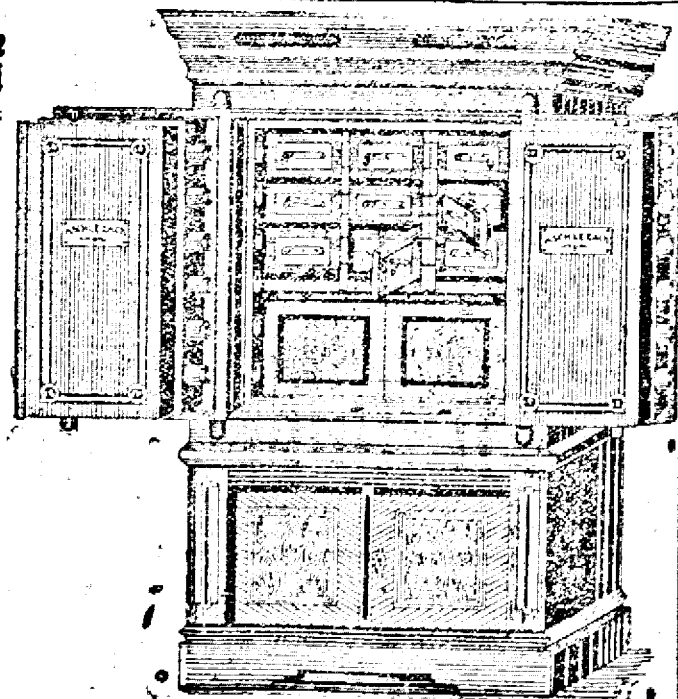
fabrică de casse pentru bani și trezore în

Sibiu-Nagyszében, Lederer-g. 2.

Fabrică casse cu sertare din scylolith și asbest incombustibile, recunoscute de cele mai bune. Scutare și casse panțerate sigur din antogen și thermit, camere panțerate, casse pentru acte, casse, prese pentru copiat, lacăte de siguranță, etc.

Referindu-vă la ziarul nostru vi-se trimite prețuri curente gratuit și porto fr. Fabricare din materialul cel mai bun.

In atenția cumpărătorilor de

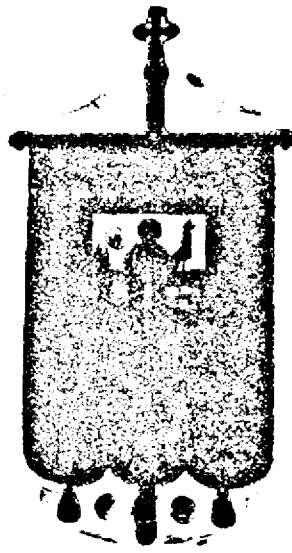
mobile

le recomand magazinul meu din Arad, strada Fejsze No 6 unde țin în depozit: **aranjamentele cele mai moderne**, pentru dormitoare, sufragerii și saloane cu prețuri moderate.

Primesc comande în atelier conform cerințelor preliminare și mustrelor ce le servesc publicului. — Condițiile cele mai favorabile.

Cu stimă:

Csatlós András,
măsar și dulgher.

Dipl. de onoare Lovrin 1902. Medalia de aur Timișoara 1891.
SZUBOTHA SANDOR
pregătitor de odăjdii și ajutori bisericești.
Intemeiat la 1888. Telefon pentru comit. și oraș 498.
Liferantul excel. Sale episcop Dessewffy din Cenad.

TIMIȘOARA-CETATE
In colțul străzii Lonovics și Jenő főherceg, vis-à-vis de hotelul «Hungaria»

Recomandă magazinul său bogat în atențiunea binevotoare atât a preoților cât și a acelor, cari voesc să cumpere pentru biserici capele, sau societăți de înmormântare

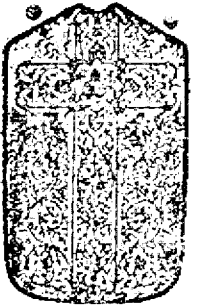
odăjdii, steaguri, cruci, statue

- sau altfel de ajusturi bisericești -

tot astfel marele său asortiment pentru materiale
— necesare la formarea ajustărilor bisericești. —

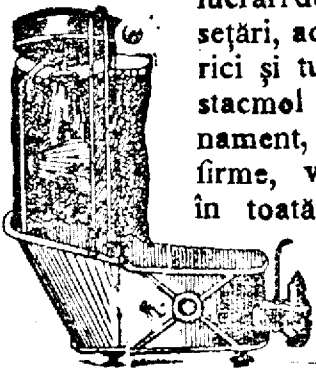
Pentru lășerările mele lau răspunderea.

— Servesc bucuros cu catalog ilustrat. —

Saska Sándor tinichigiu Brașov—Brassó, Vasut-u. 28.

Pregătește în atelierul său cu motor electric totfelul de lucrări pentru zidiri, lucrări de tinichea, înfrumusețări, acoperire de biserici și turnuri, lucrări de stacmol turnat pentru ornament, precum și pentru firme, vane de scaldat în toată mărimea, ș. a. Toate comanda se execută prompt și cu punctualitate.

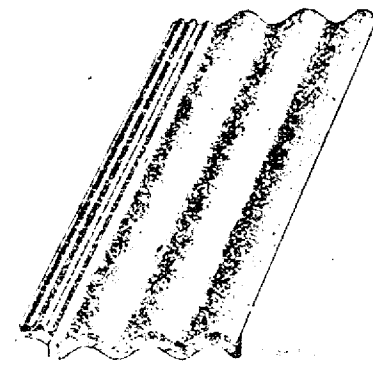

Telefon No 316.

Reiber István

antreprisă de betonare și pavare reprezentantul societății de asfaltare ung. pe acții în

— Timișoara, Gyárvaros, Uri-utca No. 32. —

Primește lucrări de betonaj, pavări și tincuiri, pietrării, canalizări, și asfaltări. — Se vinde ciment de Portland și românesc prima calitate cu prețuri reduse și în orice cvant, la comande cu vagonul se transportă în condiții de plată foarte favorabile. La lucrări comunale și de biserici cele mai mari favoruri. — Prospekte de prețuri la dorință gratuit. Toate comanda se adreseze la firma de mai sus.

GEORGE RUMMEL
Salon de modă, Honterusgasse 5.

ANUNȚ!

Pentru sezonul primăvară!

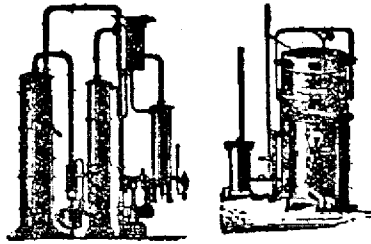
Am onoarea a aduce la cunoștiința onor. public de dame că mi-au sosit *Jurnale de Modă* bogat ilustrate după modele cărora lucrez cu gust în atelierul meu totfelul de costume, jachete, haine de stradă și salon, capoturi Princese și Reform, folii, talii, mantale, costumuri pentru sport și orice haine englezești și franțuzești.

Serviciu prompt. La înștiințarea, prin postă la dorință merg și acasă.

George Rummel,
Salon de modă, Sibiu, Honterusgasse 5.

Friedrich Ohnweiler hărăgar în Szászsebes, Ulița Petersdorfer Nr. 5.

Primește spre efeptuire: instrumente de fabricare de spirt, cognac, licquer, țuică și instrumente de a condensa acestea. Mare magazină. Totfelul de instrumente și lucruri necesere la fabrici. Vase de aramă roșie pentru hoteluri birturi, instituțiuni etc.

Vase de fierț cafea, vase de spălat și curățit.

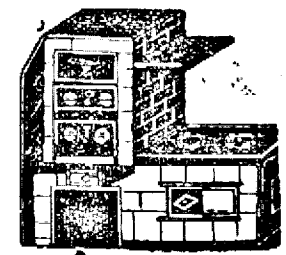
Mai departe primește și montarea și repararea fantanelor artificiale pe lângă prețuri moderate.

Comanda se execută din material de prima calitate.

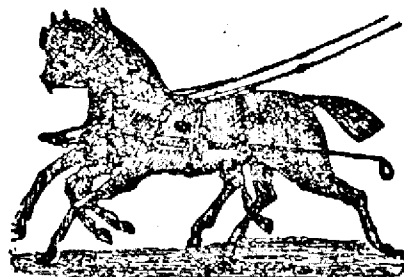
Frații Weber

lăcătuși pentru edificii și constructori de apaducte
Timișoara-Fabric, Str. Távirda 26/a.

Primim orice lucru, ce se ține de bransa aceasta precum și reparaturi anume: **stringerea în fer a z'dirilor porți de fer, îngrădiri**

de morminte, cămine perpetue, vetre de fierț (șparherturi) etc. etc. Luăm spre lucrare construirea de apaducte precum și telefoane de casă și ridicarea parafulgerelor, pelângă un preț moderat și garanță atât în loc, cât și în provincii.

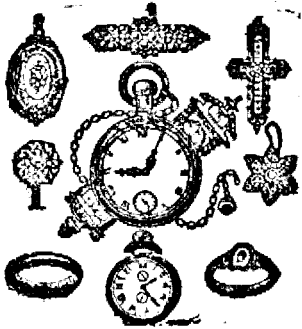

Atelier de curelărie, șelărie și coferărie:

Orendt G. & Feiri W.

(odinoară Societatea curelarilor)
Sibiu—Nagyszeben,
Heltauerg. Str. Ciszădiei 45.

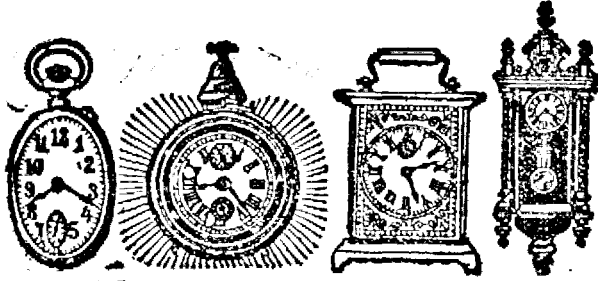
Magazin bogat în articole pentru căroțat, călărit, vânător, sport și volaj, poclăzi și procovățuri, portmonee și bretele solide și alte articole de galanterie, cu prețuri foarte moderate. Depozit permanent în curele de mașini, curele de cusut și legat, Sky (vâzrobi). — Recomandă pe urmă cei mai buni jampuri de piele fabricație proprie, pentru civili și militari, cari stau strins lipite pe picior. — Reparările se execută prompt. Mare deposit de hamuri pentru cai dela soierile cele mai ieftine până la cele mai fine, coperitoare (țoluri) de cai și cofere de călătorie. — Comanda se efeptuiesc conștiinșos.

Carol G. Sadler ciasornicar
giuva ergiu
și optic în
Bestercze, Str. Spitalului 23.
(lângă „Hotelul Sahling“).
Mare magazin de:
ciasornice de buzunar
din aur argint și din nickel.

Oroloage de părete, deșteptătoare și cu pendul.

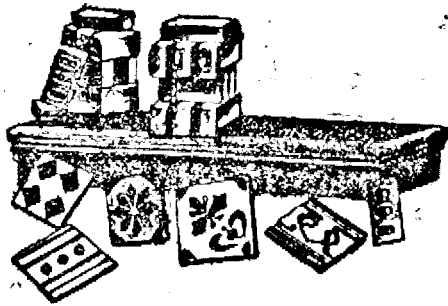
Articli de aur și argint.
Articlii optiei și
ochelari de
— Ratenow. —
Reparările a tot-felul
de articli în branșa
aceasta se efeptuesc
cu conștiințozitate și
cu prețuri moderate.

Simics József

anteprisă de clădiri și fabrică
de ciment monumente și beton

Lugoș, Str. Buziașului 37. Casa proprie.

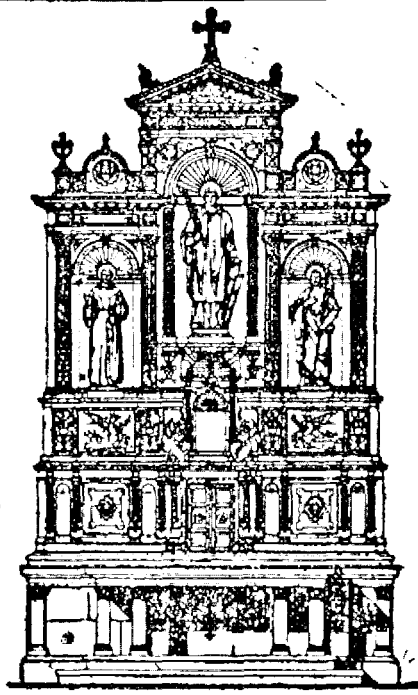
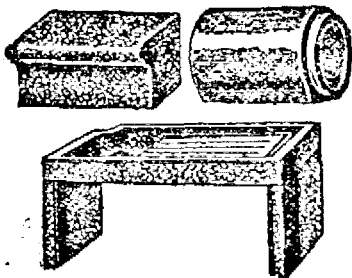

Primește totfelul de
lucrări din acest ram,
poduri de beton,
viaduct, canalizări,
usucarea păreților
umezi, învelișuri de
beton, terase, monu-
mente, pedestale,

trepte, bazinuri, boltituri din beton de fier, cupole
pentru biserici, șghiaburi, păreți sectanți, cerdacuri de
ciment și pregătirea lucrărilor din asfalt.

Are în depozit tot materialul de lipsă pentru
pentru lucrările din acest
ram, ghips, ciment româ-
nesc și de portland, trestie
pentru moloz etc.

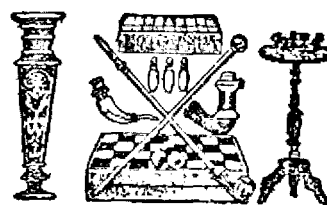
Lucrările se fac pelângă
garanție. — Preliminare și
planuri se trimit gratuit.

Szeifert János

sculptor,
Arad, Magyar-utca 29.

Pregătește totfelul de lucrări
din acest ram, ca *iconostase,*
amvoane, aranjamente pentru
biserici și salon, totfelul de
sculpturi pentru tâmplari. Re-
paraturi se efeptuesc prompt;
comandele din provincie se e-
xecută grabnic. — Pentru a-
casta solicit binevoitorul spri-
jin al publicului
Cu stimă: Szeifert János.

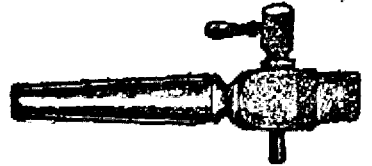
LÉVAY GYÖRGY

STRUNGAR

SZEGED, Püspök-tér 4.

Primește spre efeptuire și reparare *totfelul de lucruri*
ce aparțin acestei branșe, precum: popice și bile, dopuri
și slăvini (pipe) pentru buți, gherghefuri p. lucru de mână,
articole p. fumători, cămășuri, spițuri etc.; bile și dacuri
pentru biliard; domino, șah
și totfelul de decorații, la
mobile, etc., cuire ș. a.

Comandele se efeptuesc
prompt și conștiințios.

RELITSCH JÁNOS,

atelier de instrumente
muzicale în

Versecz
Kudrici-ut 5, colțul
străzii Deák Ferenc.

Recomandă în atenția
onoratului public din
loc și jur, magazinul
său de instrumente
muzicale provăzută cu
puteri de prima forță
unde se află, viori, tam-
burine, armonice, gra-
mofoane, tobe, cinele,
triangule, oboe, flaute,
clarinete, goanre, etc.
cari toate se pregătesc
și se repară pe lângă
prețuri moderate.

Instrumente vechi se
primesc pelângă pre-
țurile cele mai mari
posibile. Comandele
se efeptuesc prompt.

Cel mai mare depozit de cuptoare de olane

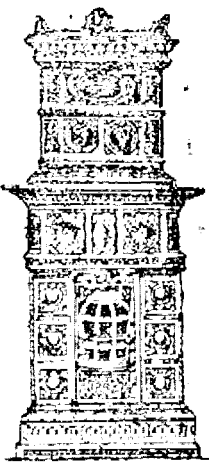
MICHAIL WAGNER

fabricant de cuptoare și olar,
Besztercze, Ungargasse 12.

Recomandă cuptoare de olane, căminuri,
cuptoare pentru bucătării; fabricație proprie,
pelângă prețuri moderate, modele simple până
la cele mai complicate în culori variate și mo-
derne.

Totfelul de reparaturi și prefaceri se efeptue-
sc cu prețuri convenabile.

Comandele pentru băi de vană și căptușirea
păreților se fac deasemenea din asortimentul
depozitului.

= Th. Schmidt =

fabrică de ploiere

Sibiu — Hermannstadt, Reisporgasse No 7.

Recomandă magazinul său bogat asortat cu cele
mai nouă și mai moderne

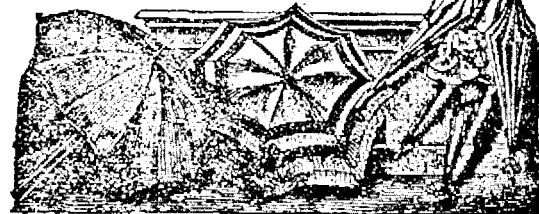
ploiere-entoutcas

(pt. soare și ploale)
precum și

ploiere

de calitate excelentă
pentru domni și dame.

Comandele se execută prompt și cu punctualitate

Mașini de scris IDEAL și ERICA. GRAMOFOANE

Mașini de cusut VERITAS.

(fabricație proprie) și cele mai solide părți constitutive: panglici de culoare, hârtie de copiat, ace, plăci etc. se găsesc la mehanicul: **George Barthelmie, Brașov, Weisz Mihály-u. 23.** Cel dintâi și cel mai bine asortat atelier mecanic din Ardeal. Atelier p. reparat mașini speciale de scris, de orice sistem de asemenea aparate mecanice fine etc. Școală de scris cu mașina.

FODOR D. József

prăvălie de ghete de primul rang

Gyulafehérvár, Novák Ferenc-tér 13.

Se recomandă p. onor. public din loc și jur, pentru pregătirea promptă a tofelului de

ghete

p. domni, dame și copii

precum și cioboate pentru domni și copii în execuția cea mai elegantă pelângă prețuri moderate și la tima modă. — Tofelul de reparaturi se execută repede, ieftin și la timp, precum și toate comanda.

Milan Jorgovits

curelar, șelar și fabricant de geamantane în Timișoara-Centru

Strada Jenőherczeg-u. 14.

(Lângă muzicantul Braun).

(Temesvár - Belváros).

Recomandă în atenția onor. public din localitate și jur, magazinul său bogat asortat în hamuri și tot ce e de lipsă la călărit, apoi geamantane și geante de diferite calități.

Mai departe recomandă băturile, căpeștrile și biciurile în cel mai favorabil preț. — Reparările se fac repede și la timpul cerut. — Comanda se execută prompt.

Orologiu de buzunar

cu capac dublu, mecanism excelent

pentru 6 coroane

se capătă pe lângă garanția de 2 ani precum și tofelul de

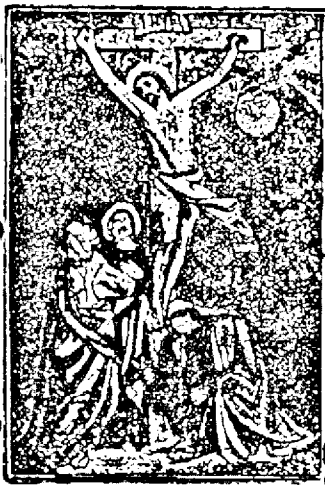
reparări de oroloage

se execută cu prețuri convenabile la

Süssmann E. orologier

Sibiu—Nagyszeben, Reispereg. 11.

În 1904 a câștigat dela societatea din Budapesta a văpsitorilor auritorilor și lustruitorilor diplomă.

Taferner Antal

auritor de biserici și saloane
Versecz, Temesvári-u. 20.

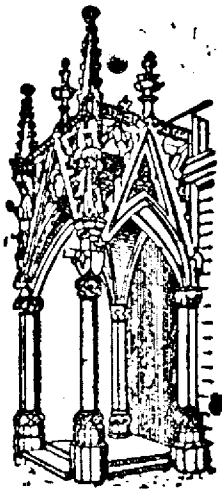
Primește spre executare, conform planului aurire și reparare, iconostase, altare, s. mormânt, acoperiș de turnuri, aranjamente bisericesti apoi pregătirea tuturor lucrărilor de branșa aceasta precum și repararea și vopsirea de nou a monumentelor deasemenea și orice icoane bisericesti. La dorința pregătesc prospect; pentru vederea lucrărilor în provincă merg pe — — — speșele mele proprii. — — — Execuție promptă. Serviciu conștiințios.

Nagy Sándor, sculptor, Arad, Kossuth-u. No 4.

:- În stabilimentul de piatrărie a lui Mairovitz. :-

Execută și reparaază

lucrări de sculptură artistică

figurate și decorative precum și portrete după natură și fotografii, monumente mormântale, tofelul de produse ale industriei, apoi lucrări moderne sculptate pentru decorația zidurilor din teracotă, piatră, ghips, ciment și din alte materii pelângă prețurile cele mai ieftine și serviciu conștiințios.

Invenție senzațională.

Brevetat sub
No 3956.

Scutit prin lege
sub No 141.

În atenția prășitorilor de vite!

ANTICOLUL e de un efect uimitor COLICEL. în contra;

Experiența de doi ani la regimentul I. de husari arată că în contra colicei nu există un alt leac mai cu efect decât ANTICOLUL, deoarece în toate cazurile și un prav ajunge ca să producă efectul așteptat. La cai în cazurile cele mai grave e destul un prav, vindecare la 1^{1/2} ore. La vite cornute 1 eventual 2 pravuri, vindecarea 1 oră.

In propriul interes comandă o cutie, ca să o ai în caz de lipsă, costă 4 coroane (2 pravuri).

Se poate comanda la:

LABORATORUL ANTICOL

Mayer Ignác, med. veterinar șef reg. Brașov.

Kaiserl. und Königl.
Husaren-Regiment Kaiser No 1.

Certificat.

Subsemnatul am folosit preparatul dlui Mayer Ignác, medic veterinar de stat, la boala așa numită colică, atât a cailor mici cât și la ai regimentului, cu un rezultat uimitor, pentru care, precum și pentru forma ușor de usat îl recomand cu căldură oricui.

Brașov, 21 Aprilie 1896.

(L. S.)

ss. Litke, colonel.

Vînzare de pămînt!

Pe pusta KUTASI

442 holde mici de pămînt arător

al doamnei V. KISS

sunt de vînzare

în bucăți mai mici sau mari.

Pe acest pămînt arător de clasa I-ă sunt deja votate împrumuturi de 900 Coroane după holde mici.

Informațiuni mai de aproape dă singur numai:

Herzog Sándor

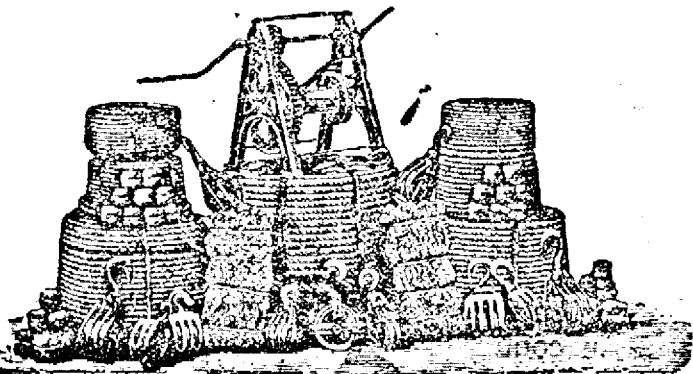
Arad, Str. Weitzer János 15.

Funăria cea mai mare din Ungaria-sudică — este a lui **Joanovics János**. Tot felul de funii de cânepă, de fir, brăcli, legătoare. Așezare și scurtare de funii de cânepă pentru transmisiuni. — **Lugoj (Lugos)**. Atelierul: strada Făgetului No 77. — Magazin și birou: Piața Izabella. —

Funării de cânepă, pentru uzinuri și economii:

Funii pentru trăsuri (pentru fân), legătoare de snopi, funii pentru boi, opitoare ștreanguri, hamaouri, mreje p. pescari, rețele pentru cai etc.

Torturi pentru țesături, brăuri de cânepă și de jută (pânză), bătaoare de cânepă, pânze (Pack) țesături, saci de cânepă, pânză și jută, pânze impenetrabile, sbiciuri, cergi și codoriți etc. etc. Serviciu prompt

Primul atelier ardelean aranjat cu putere electrică pentru scobirea pietrelor și fabrică de pietrii monumentale. —

Gerstenbrein Tamás és Társa

sculptori și măiestrii pietrari.

Atelierul central al magazinului: Cluji—Kolozsvar, Dézsma-u. 21.

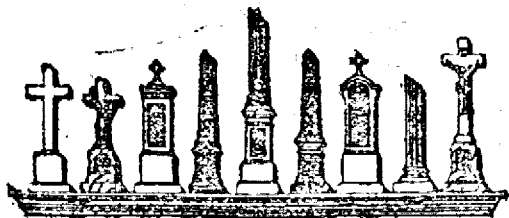
Magazin de pietrii monumentale, fabricate proprii din marmoră, labrador, granit, sienit etc.

Biroul central:

Sibiu—Nagyszeben, Fleischergasse 17.

Filiale:

Déva și Nagyvárad.

Adolf Hemper Sibiu—Nagyszeben, Helta

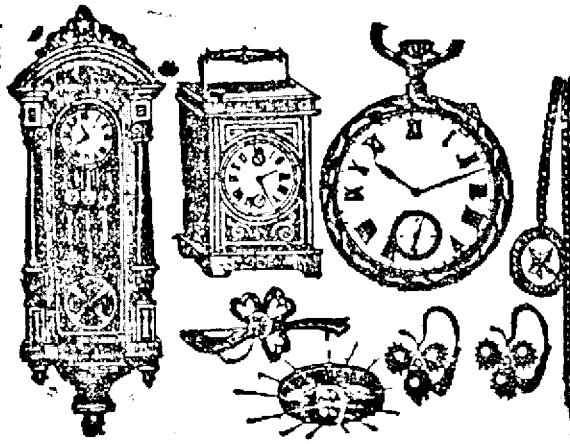
Cea mai punctuală firmă de ex

Recomandă on. public magazinul său bogat asortat cu fabricate lente de oroloage precise de aur și argint pentru domni precum și bijuterii și obiecte de aur și argint executate

Schimbă și cumpără bijuterii vechi obiecte de aur, argint și nestemate.

Atelier propriu: pentru lucrări de aurar și reparații de oroloage etc.

Comandele se execută prompt și cu: cea mai mare: punctualitate. —

Nr. telef. pentru oraș și comitat 509

BANI

pe moșii și case de închiriat din Arad
cu amortizație de 10—70 ani

după mărimea sumei împrumutate cu 4, 4 1/4, 4 1/2 și 5 0/0, pe lângă dividendă de mijlocire și amortizație interese corăspunzătoare până la valoarea cea mai mare

Spese anticipative nu sunt, la dorință anticipațiunile de intabulare, convertesc datorile de interese

— Rezolvare grabnică, serviciu prompt.

SZÜCS F. VILMOS

Reprezentanța pentru mijlocirea de împrumuturi

Institutului pentru credit fonciar din Sibiu

pe teritoriu: comitatul Arad, orașul Arad, comitatul Bichis, Gyula, Ciaba.

ARAD, Karolina-uteza 8. (Casa proprie)
(Lângă filiala Poștei.)

Prisesc pe lângă onorar acuzitorilor de afaceri și demni de încredere.

Ioan Haag

tăietor de pile

Timișoara-Josefin, Fröbel-u.

Recomandă ferarilor și comercianților atelierul său de tăiat pile

bine aranjat, unde se pregătesc pile și mari din oțel vărsat de prima calitate

Primește spre scobire pile mici și vechi și noi, pelângă prețuri ieftine.

Comandele se execută grabnic și pro

S'a deschis

Filiala fabricii de
 ghete anatomice Moskovits
 în Arad, Piața Libertății No 18.

Prețuri
 fixate
 egal:

10 Cor.
 13 »
 17 »
 22 »

Prețuri
 fixate
 egal:

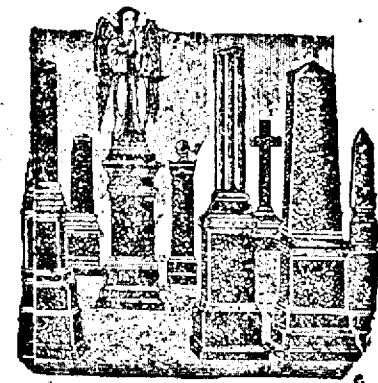
10 Cor.
 13 »
 17 »
 22 »

Prețuri egale.

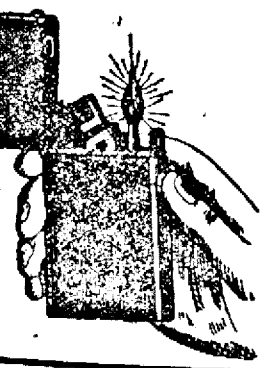
Prețuri fixe.

Nagy József, sculptor.

Fabrică cu instalații electrice de ori-ce mobile
 din marmor, grănit, sienit
 și marmor de labrador în
 Brașov—Brassó.

Primește spre efectuare orice
 lucrări de sculptură, precum
 și pietrii sepulcrale, mo-
 numente, mauzolee din orice
 fel de piatră. Comandele se
 execută grabnic și conștiințios.

Gramofone și plăci,
 Aprinzători original „Imperator“,
 lampioane de buzunar

se găsesc mai ieftin
 în marele ma-
 gazin de fabrică
 a lui

Tóth József, Szeged, Könyök-u 3.

Vânzare și pe rate.

Cereți gratuit prospectul de prețuri.
 Se caută revanzători.

Iosif Haas

zugrav de biserici în
 Nagyszeben—Sibiu—Saggasse No 13.

PRIMEȘTE:

și ia în itreprindere zu-
 grăvirea de biserici,
 în tot stilul, împodobirea
 lor, pictarea altarelor
 și icoanelor sfinte precum
 și lucrări de aurărie.

Execuție splendidă.

Inst. de zugrăvire artistică.
 Comandele se execută cu
 cea mai mare specialitate.
 La cerere face schițele
 necesare, iar la angaja-
 ment merge în persoană.

Prețuri moderate.

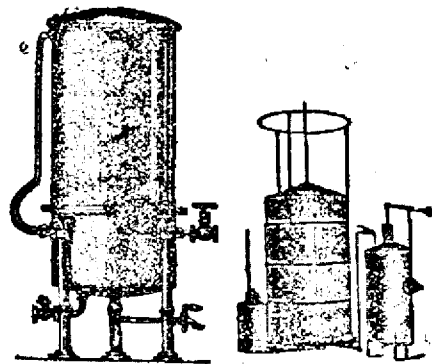
Schuster Hans, hărăgar

Szászváros, Korház-utca.

Primește spre efectuare: instrumente de fabricare de spirt,
 cognac, licquer, țuică și instrumente de a condensa acestea.

Mare magazină. Totfelul de in-
 strumente și lucruri necesare
 la fabrici. Vase de aramă roșie
 pentru hoteluri, birturi etc.
 Vase de fierț cafea, vase de
 spălat și curățit. — Primește
 montarea și repararea
 fântânelor artificiale

pe lângă prețuri moderate.
 Comandele se execută prompt.

Petru Novac

ferestrău și moară cu aburi
 Arad-Micălaca.—Telefon 670.

Am onoare a aduce la cunoștința on. pu-
 blic, că în ferestrăul meu se pot căpăta
 ori-ce fel de material de lemn de brad ș. a.

scânduri, grinzi, laț, căpriori, incheetori etc.

Domnilor arhitecți și dulgheri le
 pun la dispoziție locul de legat.

In moara de aburi pregătesc făină de
 grâu și de cucuruz.

Afară de aceea se poate căpăta

lemne de foc

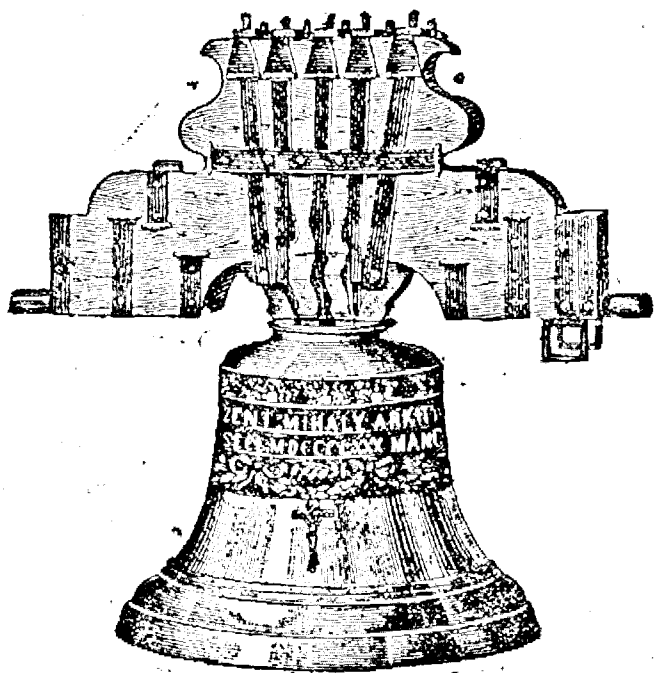
cu vagonul, în stânjîn sau tăiate, trimise acasă.

Lemne de ars se află și la magazinul meu
 din Arad, Telefon 579. Piața Óvár, (ina-
 intea podului de lemn spre vechea cetate).

Michail Manchen

vărsător de clopote
(campane) de construcție
mai nouă cu sul sucitor

Sighișoara—Segesvár, Piața de Sus Nr. 168.

Firma aceasta există
dela anul 1822 și
să bucură de un
renume bun; se re-
comandă deci tutu-
ror comunelor bise-
ricești pentru —

a lifera și re- para clopote

de toată mărimea
cu coroane de ste-
jar ori fer legat;
face și scaune de
clopote din fer bătut
pentru unul sau, mai
multe clopote pe
lângă prețurile cele
mai convenabile. —

Clopote mai mici
sunt todeauna gata.
Solvire și în rate.

Cornel Tunner

industrie de marmoră și granit în
Timișoara-Fabrik, Andrásy-ut No 22.
și Timișoara-Josefin, Hunyadi-utca No 4.

Iși recomandă magazinul său bogat asortat cu

pietrii monumentale

table de marmoră, statui,
etc., fabricație proprie în executare
de gust frumos și preț moderat.

Având un magazin bogat, oferă
— mai ieftin ca orice concurență. —
Recomandându-se on. public roagă
cercetarea binevoitoarelor comande:

Cornel Tunner,
măiestru de sculptură în piatră.

Fabrica de prăjitoare de cafea și
căminuri brevetate a lăcătarului :: ::

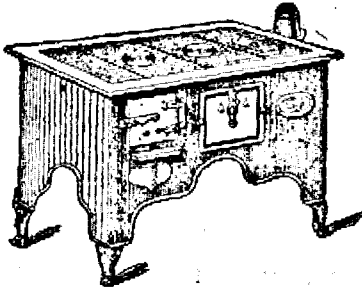
Ifj. Fazakas Ferencz

Szepsziszentgyörgy, Gróf Mikó-u. 18.

Recomandă on. public prăjitoarele de cafea
brevetate și căminurile (sparhert) recunoscute de
cele mai bune, dintre cari până acum s'au comandat
peste 400 bucăți.

Primesc și execut pe lângă
prețuri moderate orice lucrări de
strungărie în fier, repararea ma-
șinelor și mecanismelor de fier,
a casselor etc. pe lângă garanție.

Trimite franco fiecăruia care
se referă la ziarul acesta preț-
curent despre prăjitoarele și că-
minurile sale brevetate.

Specialitățile cosmetice ale Dr. Odor Béla, farmacist

se află în farmacia »Steaua de aur«

Aiud — Nagyenyed, Fótér, (cott. Alba inferior)

Cremă de Aiud pentru folos de
noapte. Mijloc
ireproșabil pentru albirea și molerea
pielei; nu conține nici un ingredient
dăunător de mercuriu. Prețul unui
borcan 1 cor. 20 fil.

Cremă de Aiud pentru folos —
peste zi; dease-
menea moaie pelea, nu-i unsuroasă și
păstrează foarte bine pudra. Prețul
unui borcan 1 cor. 20 fil.

**Lichid pentru moierea și al-
birea mânilor** dă pielei un alb de
culoarea marmoru-
lui. O sticlă 1 cor. 10 fil.

Săpun din cremă de Aiud
cu miros admirabil cu 1 cor. 20 fil.

Pudră de Aiud în trei culori. o
cutie 1 cor. 20 fil.

**Petroform pentru spălarea
părului** oprește căderea părului și
formarea mătreței, întărește
pielea și ajută la creșterea părului. O
sticlă 1 cor. 80 fil.

Spirit de plante din Ardeal.
Făcut din frunzele și rădăcinile buru-
lenilor de leac, dă părului un lustru
frumos, și-l face moale. Prețul unei
sticle 1 coroană 70 filerl.

Bay-Rum Samphoo pentru
varea
lui și a pielii. O sticlă 2 cor.

Praf Sampoo pentru spălan-
rului și ținerea
a pielii, mai ales la femei. Un
25 fil. 10 pachete 2 cor.

Hair-Reneiver (lapte pent-
generarea
lui) părul cărunț își recapătă cu
originală. O sticlă 1 cor. 80 fil.

Apă aromatică pentru
și păstrarea și curățirea dinții
sticlă 70 filerl.

Apa de gură Formosan
ficiarea gurei și a dinților. O
1 coroană 80 filerl.

Praf pentru dinți Hydr
mijloc de mână întâi pentru
dinților și desinficierea gurei. O
1 coroană 20 filerl.

Picături pentru dinți ver-
ame
O sticlă 60 filerl.

Lichid de brad (Espirt de
pentru parfum
camerilor și desinficierea apar-
telor bolnavilor. O sticlă 1 cor. 1
Tub pentru împărtășirea acestuia

: Cea mai renumită :
mare fabrică
de mobile
din sudul Ungariei
(Versecz).

Pregătește mobi-
lele cele mai mo-
derne și luxoase
cu prețuri foarte
— moderate. —

Mare depozit de plane
excelente, covoare, per-
dele, țesături foarte fine
— și mașini de cusut. —